

Tiedote vapaa julkaistavaksi 8.10.2009 klo 11.15

Lastensuojelun Keskusliitto:

YK:n ohjeet haastavat lasten laitossijoitukset

YK:n sijaishuoltoa koskevat ohjeet haastavat minimoimaan sijaishuollon ja erityisesti laitoshoidon käyttöä. Suomessa pienten lasten laitossijoitusten määrä on kestäättömän suuri.

Tänä vuonna 20 vuotta täyttävä YK:n lapsen oikeuksien sopimus antaa yleiset perusteet lasten hyvinvoinnin turvaamiselle sijaishuollossa, mutta ei yksityiskohtaisia velvoitteita miten se tulisi toteuttaa. Niiden määrittely on kansallisen lainsäädännön sekä kansainvälisten ja kansallisten standardien tehtävä. Kansainvälinen yhteisö on viiden vuoden ajan valmistellut YK:n sijaishuoltoa koskevia ohjeita (UN Guidelines on Alternative Care for Children). Kesäkuussa 2009 YK:n ihmisoikeusneuvosto hyväksyi päätöslauselman, jonka mukaan ohjeet annetaan käsiteltäväksi YK:n marraskuussa pidettävässä yleiskokouksessa.

– Ohjeiden tarkoituksena on antaa lapsen oikeuksien sopimukseen nojautuen selkeät periaatteet ja suuntaviivat sijaishuollon eri muodoille, kertoo Valtakunnallisilla sijaishuollon päivillä Lahdessa torstaina puhunut lastensuojelukonsultti **Nigel Cantwell**.

Cantwell on Genevessä vaikuttava kansainvälinen lastensuojelun konsultti. Hän on toiminut YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen NGO-ryhmän koordinaattorina ja osallistunut sopimuksen laadintaan. Vuodesta 1994 Cantwell on työskennellyt UNICEFin lapsen oikeuksien konsulttina. Tällä hetkellä hän osallistuu YK:n sijaishuollon ohjeiden valmistelutyöhön.

Cantwell korostaa, että ohjeiden keskeinen lähtökohta on tukea ponnisteluja sijaishuollon tarpeen ehkäisemiseksi tukemalla vanhempia lapsen hoidossa ja kasvatuksessa. Ohjeet haastavat minimoimaan erityisesti laitoshoidon käyttöä.

Sijaishuolto liian laitospainotteista

Suomessa erityisen huolestuttavaa on sijaishuollon tarpeen jatkuva kasvu, sijaishuollon laitospainotteisuus ja perhehoidon kehittämisen laiminlyöminen.

– Julkisen vallan toimenpiteet sijaishuollon kasvun ehkäisemiseksi ovat olleet täysin riittämättömät. Lapsiperheiden perushyvinvointi on turvattava ja ehkäisevän sekä avohuollollisen työn resursseja on parannettava, painottaa projektipäällikkö **Martti Kemppainen** Lastensuojelun Keskusliitosta.

– Myös varhaisen tuen velvoittavuutta pitää kiristää. Nyt lapsia ohjataan liian usein lastensuojelun asiakkaiksi varhaisen tuen sijasta.

Suomessa 70 prosenttia kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista on laitoshoidossa ja vain 30 prosenttia perhehoidossa. Erityisesti pienten lasten laitossijoitusten määrä on hälyttävä korkea.

– Luvut täytyy saada käännettyä päinvastaisiksi. Erityisen tärkeää se on lasten kannalta. Sitä edellyttää myös YK:n ohjeisiin sitoutuminen Alle 10-vuotiaiden paikka ei ole laitoksissa, muistuttaa Lastensuojelun Keskusliiton ohjelmapäällikkö **Seppo Sauro**. – Tässä voimme onnistua, mikäli saamme nykyisen laitoksissamme olevan asiantuntemuksen ja lastensuojelun sosiaalisen pääoman perhehoidon kehityksen tueksi.

Suosituksset vasta alku

Muun muassa näitä puutteita korjaamaan valmistellaan parhaillaan valtakunnallisia lastensuojelun laatusuosituksia. – Laatusuosituksset kohdistuvat koko lastensuojelutyön prosessiin, painottuen kuitenkin lastensuojelulain muuttuneisiin ja uudistuneisiin pykäliin ja toimintakäytäntöihin sekä lain tulkinnassa epäselvyyttä aiheuttaneisiin kysymyksiin, kertoo laatusuositustyöskentelyryhmän sihteeri, projektipäällikkö **Hanna Heinonen** Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta.

Vuoden 2010 alussa valmistuvilla suosituksilla tavoitellaan kuntien toimintakäytäntöjen yhtenäistämistä. – Ne kohdentuvat kuntapäätäjille, joiden tulee varmistaa lastensuojelun asiantuntijoille työn tekemisen reunaehdot.

Sijaishuollossa suositusten keskeisiä kysymyksiä ovat erilaisten siirtyminen laadukas toteuttaminen, avohuolto ja sijaishuollon välisten rakenteiden toimivuus sekä lapsen kiinnittyminen sijaishuoltoon.

– Pohdinnan alla ovat myös esimerkiksi rajoitustoimenpiteet ja henkilöstökysymykset. Normiohjauksen mahdollisuutta henkilöstökysymyksessä mietitään. Lastensuojelun työntekijöillä tulee olla riittävästi aikaa kohdata lapsi ja olla vuorovaikutuksessa hänen kanssaan, Heinonen painottaa.

– Tämä on hyvä alku, mutta suositukset ovat vain suosituksia, muistuttaa ohjelmapäällikkö **Seppo Sauro** – Ne eivät riitä epäkohtien korjaamiseen. Suositukset tarvitsevat taakseen velvoittavan lainsäädännön.

Valtakunnalliset sijaishuollon päivät järjestetään Lahden Sibeliustalossa 6.–8.10.2009. Päiville kokoontuu yli 800 lastensuojelun ammattilaista järjestöistä, kunnista ja yksityissektorilta. Tapahtuman järjestää Lastensuojelun Keskusliitto yhdessä Lahden kaupungin, sekä Sosiaalijohtoryhmän kanssa. Taustamateriaalia lehdistölle löytyy os. www.lskl.fi

Lisätietoja:

Viestintäpäällikkö (sij.)

Hanna-Mari Savolainen

puh. 044 329 0029

hanna-mari.savolainen@lskl.fi

Lastensuojelun Keskusliitto on vuonna 1937 perustettu alan kattojärjestö, joka toimii yhteiskuntapoliittisena vaikuttajana lapsia koskevassa päätöksenteossa. Keskusliitto luotaa yhteiskuntaa lapsen ja lastensuojelun näkökulmasta ja on lastensuojelun vastuullinen kehittäjä. Liiton jäsenenä on 87 järjestöä ja 34 kuntaa tai kuntayhtymää. Lisätietoja www.lskl.fi